

Către Veronica Dragalin,
Procuror-Şef al Procuraturii Anticorupție

DENUNȚ

Subsemnata, Spătaru Arina, în calitate de cetățean al R. Moldova și președintă a Partidului Politic „Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa”, prezint acest denunț în legătură cu posibile acte de corupție și abuz în procesul de achiziție a gazului natural în Republica Moldova. Această sesizare este bazată pe descoperirile unei investigații jurnalistice recente, care relevă achiziții suspecte și posibil ilegale de gaz natural de către compania Energocom în iarna anului 2022-2023. Conform investigației jurnalistice „Cutia Neagră Plus: Povestea gazului scump”, s-au efectuat achiziții la prețuri semnificativ peste nivelul pieței, rezultând într-un prejudiciu financiar considerabil. Sunt vizate în acest caz practici care sugerează implicarea Ministrului Energiei, Victor Parlicov, Ministrului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Andrei Spînu și a șefului Moldovagaz, Vadim Ceban.

În calitate de cetățean al Republicii Moldova, plătesc impozite și taxe, care sunt folosite pentru a finanța achizițiile de gaz natural. În cazul în care aceste achiziții sunt nejustificate, înseamnă că plătesc impozite și taxe pentru a acoperi un prejudiciu adus statului. Totodată, sunt consumator de gaze naturale. Creșterea prețurilor la gaze naturale mi-a afectează direct bugetul familial. Suma facturilor pe care le-am primit în perioada iernii 2022-2023, au fost de 3-4 ori mai mare decât în perioada similar din anii precedenți, chiar dacă am redus consumul gazelor naturale la minim posibil.

În calitate de lider de partid am primit numeroase plângeri din partea cetățenilor nemulțumiți de tarifele exorbitante la gaze naturale. Această preocupare este extrem de validă și afectează direct viața și bugetele familiilor din Republica Moldova.

Acest denunț are ca scop solicitarea unei anchete oficiale pentru a clarifica aceste acuzații și a determina responsabilitatea legală a persoanelor implicate.

Contextul și Descrierea Faptelor:

În cadrul investigației jurnalistice „Cutia Neagră Plus: Povestea gazului scump”, publicată în ziua de 21 ianuarie 2024 (https://www.youtube.com/watch?v=TAppdds4eaQ&ab_channel=TV8) s-au evidențiat unele nereguli semnificative în procesul de achiziție a gazului natural de către compania Energocom, care indică posibile acte de corupție și abuz de putere în cadrul Guvernului Republicii Moldova. În perioada mai 2022 - 2023, Energocom a achiziționat aproximativ 600.000.000 de metri cubi de gaz la un preț mediu de 1024 de dolari per mie de metri cubi. Această cantitate ar fi trebuit să acopere consumul malului drept al Nistrului pentru sezonul rece, în cazul în care Gazprom ar fi sistat livrările de gaze pentru Moldova, conform amenințărilor sale.

Cu toate acestea, estimările autorităților au fost incorecte, iar gazul achiziționat la prețuri excesive a condus la acumularea unui stoc de peste 200.000.000 de metri cubi de gaze neutilizate, achiziționate la prețuri mult mai mari decât valoarea de piață. În timp ce prețul la bursa internațională era de aproximativ 320 de dolari per mie de metri cubi, Energocon vindea către Moldova gaz la prețuri de până la 605 dolari, mult peste valoarea de achiziție.

Este de remarcat faptul că, în August 2022, guvernul a adoptat Hotărârea Guvernului nr.606/2022 privind cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023, iar prin anexa 2 la această hotărâre, s-au stabilit măsurile necesare în cazul reducerii livrărilor de gaze de către Gazprom. Sergiu Tofilat, expert în domeniul energetic, explicând metoda de acțiune prevăzută de această hotărâre, a pus la dubii buna intenție a achiziției de 600 mil. metri cubi de gaz, din moment ce strategia prevedea că, în cazul în care Gazpromul reduce la 50% volumul de livrare de gaze (fapt ce s-a întâmplat în realitate), Guvernul trebuia să achiziționeze 480 mil metri cubi de gaz. Totodată, fostul director al ANRE (Agenția Națională de Reglementare Energetică), Octavian Calmâc, a indicat managementul defectuos și lipsa de viziune ca factori principali în aceste achiziții excesive.

Aceste date evidențiază un posibil caz de gestionare necorespunzătoare a resurselor publice și implicarea oficialilor guvernamentali în decizii care au condus la prejudicii financiare semnificative, estimate la 34 mln. Dolari Americani, sau cca. 600 mil. MDL, pentru statul Moldova. Prin urmare, este esențial să se investigheze aceste acțiuni pentru a determina responsabilitatea legală a celor implicați și a asigura respectarea legii și buna gestionare a resurselor publice.

Acuzații:

Pe baza dovezilor prezentate în investigația jurnalistică, următoarele formulez următoarele acuzații împotriva persoanelor implicate:

1. Ministrul Energiei, Victor Parlicov:

- Acuzat de implicare directă în procesul decizional care a condus la achiziția de gaz natural la prețuri exorbitante, mult peste nivelul pieței internaționale.
- Suspectat de neglijență sau complicitate în adoptarea de decizii care au avut un impact financiar negativ major asupra economiei Republicii Moldova.

2. Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Andrei Spînu:

- Acuzat de participare activă la procesul de luare a deciziilor și la adoptarea hotărârilor guvernamentale care au facilitat achizițiile nejustificate de mari de gaz.
- Suspectat de nerespectarea obligațiilor de serviciu și de contribuție la gestionarea necorespunzătoare a resurselor publice.

3. Șeful Moldovagaz, Vadim Ceban:

- Acuzat de implicare în procesul de achiziție și vânzare a gazului la prețuri excesiv de ridicate, contribuind astfel la prejudiciul financiar adus statului.

- Suspectat de gestionare inefficientă și posibilă corupție în cadrul procesului de achiziție a gazului natural.

Aceste acuzații sugerează potențiale încălcări ale Articolelor 26 și 17 din Codul Penal al Republicii Moldova, referitoare la pregătirea de infracțiune și infracțiunea săvârșită cu intenție. Prin urmare, este imperativ ca o anchetă oficială să fie inițiată pentru a investiga aceste suspiciuni, pentru a stabili întinderea exactă a responsabilităților și implicării fiecărei persoane menționate, și pentru a asigura aplicarea corectă a legii și protejarea intereselor publice.

Solicitări:

În urma dezvăluirilor din investigația jurnalistică și a acuzațiilor formulate, solicit respectuos următoarele acțiuni specifice:

1. Se solicită Procuraturii Anticorupție a Republicii Moldova să inițieze o investigație amănunțită și imparțială privind achizițiile de gaz natural efectuate de către Energocom în perioada menționată și implicarea persoanelor menționate (Ministrul Energiei Victor Parlicov, Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Andrei Spanu și șeful Moldovagaz Vadim Ceban). Scopul investigației trebuie să fie clarificarea responsabilității legale și stabilirea dacă au fost comise infracțiuni.
2. Se cere Procuraturii să atribuie calitatea de bănuți persoanelor implicate în procesul de achiziție de gaz și să le supună unui proces de investigație adecvat. Acest lucru este esențial pentru stabilirea răspunderii individuale pentru posibilele încălcări.
3. Se cere ca toate documentele și hotărârile guvernamentale referitoare la achizițiile de gaz să fie puse la dispoziție și să fie analizate în cadrul investigației. Transparența este esențială pentru a evalua procesul decizional.
4. Dacă se confirmă prejudiciul adus economiei Republicii Moldova prin achizițiile nejustificat de mari de gaz, se solicită instituirea procedurilor legale pentru recuperarea acestui prejudiciu de la persoanele responsabile.

Concluzii:

În concluzie, cazul achizițiilor suspecte de gaz natural ridică semne serioase de întrebare cu privire la managementul resurselor publice și posibila implicare a unor oficiali guvernamentali în acțiuni care au adus un prejudiciu financiar semnificativ statului Moldova. Este imperativ ca Procuratura Anticorupție să acționeze rapid și eficient pentru a investiga acest caz și pentru a stabili răspunderea legală a persoanelor implicate. Această investigație este crucială pentru respectarea principiilor statului de drept și a transparenței în administrația publică, precum

și pentru protejarea intereselor economice ale Republicii Moldova și asigurarea responsabilității pentru potențialele infracțiuni comise.

Anexe:

- Hotărârea Guvernului nr.606/2022 cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023
- Anexa nr. 2 a HG nr. 606/2022

22 ianuarie 2024

Arina Spătaru,
Președinta PP ALDE